

Затверджено
рішенням вченої ради ННЦГО
прот. № 1 від 11 вересня 2023 р.

Рекомендовано на засіданні кафедри
Іноземних мов
прот. № 1 від 11 вересня 2023 р.

СИЛАБУС з дисципліни

Стилістика англійської мови

Семестр 7, 2023/2024 н.р.
освітній рівень перший (бакалавр)
галузь знань 03 Гуманітарні науки
спеціальність 035 Філологія
освітня програма: - переклад та англійська мова і література (ПАМіЛ)

Час та аудиторія проведення занять згідно розкладу <http://rasp.kart.edu.ua/>

Команда викладачів:

Донець Світлана Михайлівна, sv.donets04@gmail.com

Контакти: +38 (057) 730-10-43, e-mail: in_yaz@kart.edu.ua

Години прийому та консультацій: 14.00-16.00 (Вівторок, середа)

Web-site: <http://www.ukrsurt.com.ua/>

<http://kart.edu.ua/mat-po-fak-ua/mat-fac-upp-ua>

<http://www.ukrsurt.com.ua/>

Анотація курсу: ознайомлення студентів з теоретичними основами сучасної стилістики англійської мови як складової частини загального мовознавства; розвиток і удосконалення навичок практичного використання мовних одиниць у різних стилях мови, усього синонімічного багатства мови, її різноманітних виразних засобів; стилістичний аналіз тексту, де розглядається морфемна структура слова, метафора, метонімія, синонімія, антонімія, гіпербола, словосполучення і т.ін; надати студентам поглиблене уявлення про основи стилістичної організації тексту, типи стилістичних прийомів та засоби виразності, співвіднесеність усіх мовних рівнів для актуалізації основної ідеї твору та рівні його потенційної інтерпретації, а також підвищення загальної культури у розвитку навичок вдумливого читання, розвиток художнього смаку та вміння добре і виразно говорити і писати, розвиток критичного мислення.

Основні завдання вивчення дисципліни “Стилiстика англiйської мови” полягають в тому, щоб студенти оволоділи знаннями стилістичних ресурсів мови, стилістичних норм, отримали уявлення про їх історичну мінливість та варіативність залежно від сфери вживання мови; виробили навички стилістичного аналізу конкретного мовного матеріалу, виявляти і правильно інтерпретувати мовні явища різних рівнів, що містять в собі інформацію логічного, емоційного, зображувального та оцінного характеру. Завдання дисципліни полягають у 1) розподілі відповідних мовних рівнів щодо їхньої стилістичної маркованості на фонетичний, морфологічний, синтаксичний, лексичний та семантичний; 2) встановленню відповідних стилістичних прийомів на кожному рівні; 3) детальний розгляд кожної групи стилістичних засобів щодо їх ролі у вираженні основної ідеї, авторської позиції висунення базових ключових понять аналізованих контекстів; 4) розкритті взаємодії стилістичних засобів усіх рівнів для формування читацького сприйняття та основної ідеї автора.

Мета курсу: формування компетенцій

- 1. Ціннісно-сміслову компетентність** (формування та розширення світогляду студента в області всебічного використання іноземної мови в діловому середовищі);
- 2. Загальнокультурну компетентність** (розуміння культурних, історичних та регіональних особливостей англійськомовних країн для міжкультурної комунікації та ведення партнерських відносин);
- 3. Навчально-пізнавальну компетентність** (формування у студента зацікавленості до вивчення іноземної мови з подальшим використанням

одержаних знань у професійній діяльності з метою розвитку креативної складової компетентності; оволодіння розмовними та письмовими навичками; здатність студента формувати цілі дослідження та, з метою їх вирішення, вміння знаходити рішення у нестандартних ситуаціях при спілкуванні іноземною мовою);

4. Інформаційну компетентність (розвиток вмінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації з іноземних джерел в рамках професійної діяльності);

5. Комунікативну компетентність (розвиток у студента навичок роботи в команді шляхом реалізації групових проектів, вміння презентувати власний проект та кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній сфері іноземною мовою);

6. Компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання, шляхом постійного пошуку нетрадиційних підходів).

Обсяг занять

Обсяг:	4 кредити ЄКТС
Кількість модулів:	2
Звітність:	Іспит
Лекцій за семестрами, год	30
Практичних занять за семестрами, год	15
Самостійної роботи за семестрами, год	75

Тематика (зміст) лекційних занять

Модуль 1. Стилїстика у контекстї загальної науки про мову. Функціональні стилї. Стилїстична класифікація англїйського вокабуляру. Стилїстичні засоби фонографічного та морфемного рївня. Лексичні експресивні засоби та стилїстичні прийоми

Тема 1. Вступ. Стилїстика та її зв'язки з іншими лїнгвістичними дисциплїнами. Основні стилїстичні поняття. Походження і розвиток стилїстики. Стилїстика як наукова дисциплїна. Предмет, об'єкт і завдання стилїстики. Основні поняття стилїстики: норма, стиль, контекст, виразні засоби, стилїстичні прийоми, функціональні стилї, конвергенція.

Тема 2. Стилїстична диференціяція словникового складу англїйської мови). Стилїстика мови. Проблема стилїстичної диференціяції словникового складу. Аспекти класифікації. Критерії стилїстичної маркованості. Нейтральна, загальнолїтературна і загальнорозмовна лексика. Спеціальна лїтературна лексика. Терміни. Архаїзми. Варваризми та іноземні слова. Спеціальна розмовна лексика. Сленг. Жаргонїзми. Професіоналізми. Дїалектизми. Вульгаризми.

Тема 3. Фоностилїстика та основні стилїстичні прийоми. Стилїстична значимість фонетичних явищ і категорій. Звуконаслідування. Алїтерація (ефект евфонії та кокафонії). Взаємодія звучання та графіки. Пунктуація. Велика лїтера. Графон. Особливості шрифту. Графічна образність.

Тема 4. Морфологічний стилїстичний потенціал англїйської мови. Стилїстичні прийоми на морфологічному рївнї. Словотвір із точки зору стилїстики. Стилїстичні функції способів словотвору і словникових елементів. Стилїстичні прийоми використання морфологічних категорій різних частин мови.

Тема 5. Засоби стилїстичної виразності (фігури та тропи). Слово і його значення. Денотативний і конотативний компоненти значення. Емоційна, оцінна, експресивна і стилїстична складова частина конотації. Узуальне і окаяональне значення слова, поняття наочності та образності. Слово і образ. Взаємодія прямих і переносних значень слів як фактор стилю. Тропи. Стилїстичні функції фразеологізмів. Фразеологічна зевгма. Стилїстичне використання прислів'їв, приказок, цитат. Алюзії, епіграми.

Модуль 2. Стилїстична семасіологія. Синтаксичні стилїстичні прийоми. Композиційні форми тексту. Образ автора. Стилїстичний аналіз тексту

Тема 1. Семантична стилїстика. Значення та перенос значення. Метафора. Традиційна і оригінальна метафори. Прості і складні метафори. Уособлення. Епітет. Традиційні та

оригінальні епітети. Класифікація епітетів. Порівняння. Традиційні і індивідуальні порівняння. Відмінність порівняння від метафори.

Тема 2. Семантична стилістика. Метонімія та її різновиди. Традиційна і контекстуальна метонімії. Іронія. Антономасія та її різновиди. Напіввідмічені структури. Оксюморон. Типи оксюморона. Перифраз. Логічні і образні перифрази. Евфемістичний перифраз. Гіпербола. Каламбур, гра слів, зевгма. Стилестична функція полісемії. Лексичний повтор. Тематична сітка тексту. Структурні методи дослідження лексики.

Тема 3. Стилестична семасіологія. Засоби стилестичної виразності (фігури та тропи) Тропи. Фігури якості. Метафорична група, метонімічна група, мішана група. Фігури відношень.

Тема 4. Фігури тотожності. Фігури контрасту. Фігури нерівності.

Тема 5. Стилестический синтаксис. Незвичайне розміщення елементів речення. Інверсія та її види. Уособлення та його види. Види синтаксичних повторів. Паралельні конструкції. Частковий і повний паралелізм. Хіязм. Підхват. Кільцевий повтор. Анафора. Епіфора. Полісиндетон.

Тема 6. Стилестический синтаксис. Транспозиція синтаксичних структур. Розповідні і питальні речення в розмовному мовленні. Риторичне питання. Синтаксичні способи компресії. Еліпс. Замовчування. Асиндетон. Антитеза. Кульмінація. Розв'язка. Синтаксична конвергенція. Перелік та його типи.

Тема 7. Стилестика текста. Основні категорії текста. Контекст, інтертекстуальність. Інтерпретація текста.

Тема 8. Алгоритм стилестического аналізу текста. Лінгвостилестичний аналіз текстів різноманітної стилізованої та жанрової належності.

Тематика (зміст) практичних занять

Модуль 1.

Тема 1. Предмет, цілі і завдання курсу “Стилестика англійської мови”, основні теоретичні положення курсу. Стилестика та її зв'язки з іншими лінгвістичними дисциплінами. Основні стилестичні поняття. Стилестика сприйняття як стилестика декодування. Стилестична диференціація англійської та української мов. Визначення функціонального стилю. Класифікація функціональних стилів. Лінгвокультурологічна складова стилю. Гендерний чинник стилетворення.

Тема 2. Стилiстична лексикологiя. Проблема стилiстичної диференцiацiї словникового складу.

Тема 3. Фоностилiстика та основнi стилiстичнi прийоми. Графiчна образнiсть.

Тема 4. Стилiстичнi прийоми на морфологiчному рiвнi.

Модуль 2.

Тема 1. Стилiстична семасiологiя. Засоби стилiстичної виразностi (фiгури та тропи).

Тема 2. Стилiстичний синтаксис.

Тема 3. Стилiстика тексту. Основнi категорiї тексту. Контекст, iнтертекстуальнiсть. Iнтерпретацiя тексту.

Тема 4. Лiнгвостилiстичний аналіз текстiв рiзноманiтної стилiвобой та жанробоой належностi.

ТЕМАТИКА (ЗМIСТ) САМОСТIЙНОЇ РОБОТИ

Зв'язок стилiстики з iншими науками. Словниковий запас англiйської мови як предмет стилiстичної диференцiацiї. Засоби виразностi фоностилiстичного мовного рiвня. Стилiстична фонетика та графiка. Морфологiчнi засоби стилiстичної виразностi та стилiстичний синтаксис. Семантичний рiвень засобiв стилiстичної виразностi. Стилiстична семасiологiя. Фiгури заміщення як виразнi засоби семасiологiї. Теорiя метафори, типи метафори. Фiгури суміщення як семасiологiчнi стилiстичнi засоби. Визначення функцiонального стилю. Класифiкацiя функцiональних стилiв. Тропи. Фiгури якостi. Функцiональнi стилi сучасної англiйської мови. Лiтературнi та розмовнi стилi. Лiнгвостилiстичний аналіз текстiв рiзноманiтної стилiвобой та жанробоой належностi. Вiльнi словосполучення. Фразеологiчнi словосполучення. Безеквiвалентна лексика. Проблеми трактування. Стилiстика як теорiя iнформацiї. Визначення iнформацiї. Види iнформацiї. Текстовi категорiї.

Тематика (зміст) лабораторних занять.

Не передбачено навчальним планом.

Тематика (зміст) семінарських занять.

Не передбачено навчальним планом.

Рекомендована література:

Основна:

1. Єфімов Л.П. Стилїстика англїйської мови. – Вінниця: Нова книга, 2011. – 240 с.
2. Стилїстика англїйського язика: учебник / А.Н. Мороховский, О.П. Воробьева, Н.И. Лихошерст, З.В. Тимошенко. – К.: Вища шк., 1991. – 272с.
3. Kukharenko V.A. A Book of Practice in Stylistics: A manual. – Vinnytsia: Nova Knyga, 2000. – 160 p.
4. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту. Навчальний посібник для студентів старших курсів факультетів англїйської мови. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. – 272 с.

Допоміжна:

1. Ясінецька О.А. Стилїстика англїйської мови і дискурсивний аналіз. Навчально-методичний посібник. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. – 240 с. 18
2. Khekalov M.A. English Stylistics. Sumy: SDPU., 2003.
3. Khekalov M. A. Practical Course of English Stylistics. – Sumy Ped. Univ., 2004.

Вимоги викладача: студент повинен розуміти, що його поведінка та дії знаходяться під пильною увагою товаришів, батьків, викладачів, потенційних роботодавців і суспільства та визначають обличчя Університету. Виходячи з цього, студенти мають поводитися таким чином, щоб підтримувати високу репутацію Університету. Студент Університету старанно і чесно навчається з метою здобуття високоякісної освіти і навичок для задоволення своїх потреб, вимог держави, роботодавців, суспільства.

Порядок оцінювання результатів навчання:

Порядок оцінювання результатів навчання визначається Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в Українському державному університеті залізничного транспорту.

Формування оцінки за 100-бальною шкалою

Максимальна кількість балів	
Вид контролю	Сума балів
Поточний контроль:	до 60
1) опрацювання матеріалу практичного заняття;	до 30
2) виконання домашніх завдань;	до 20
3) робота з різноманітними джерелами інформації по темі	до 10
Модульний контроль	до 40

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти за модуль, становить **100** (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів модульний контроль).

Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає оцінку за семестр. При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки і індивідуального навчального плану (при успішній здачі іспиту) здобувача вищої освіти, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (відмінно, добре, задовільно (незадовільно) та шкали ECTS (A, B, C, D, E, F).

Визначення назви за національною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS Оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Команда викладачів:

Донець Світлана Михайлівна (<https://kart.edu.ua/staff/donec-sm>). Отримала ступінь к.філол.н. за спеціальністю 10.02.04 германські мови у 1990 р. Напрямки наукової діяльності: стилістика та лінгвістика тексту, імплікативний потенціал подібних засобів, концептуальна лінгвістика.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Заплановані загальні компетентності (ЗК), фахові компетентності (ФК) та результати навчання (РН):

ІК Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 06 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13 Здатність проведення досліджень на належному рівні;

ФК 02 Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 04 Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію, застосовувати комунікативні стратегії (риторичні та стилістичні) відповідно до прийнятих норм у різних сферах комунікації та використання їх для вирішення професійних задач.

ФК 05 Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 06 Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 07 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту для забезпечення комунікативних завдань в тому числі й у галузі залізничного транспорту.

ФК 09 Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ФК 10 Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів (зокрема, технічного перекладу галузевого спрямування).

ФК 11 Здатність до надання професійних консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12 Здатність до організації ділової комунікації, виявлення та уникнення конфліктних ситуацій у міжкультурній комунікації в професійній діяльності.

РН 01 Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефхівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

РН 02 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

РН 03 Організовувати процес свого навчання й самоосвіти, узагальнювати отримані знання, вивчати нові тенденції та підходи для подальшого використання у професійній діяльності чи зміни вектора працевлаштування.

РН 08 Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

РН 09 Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються,

описувати соціолінгвальну ситуацію.

PH 11 Знати принципи, технології та прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

PH 12 Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

PH 14 Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

PH 15 Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів (зокрема, галузевої спрямованості).

PH 17 Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

PH 19 Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

Кодекс академічної доброчесності:

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням: <http://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>. Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультиватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями:

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система

дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій. Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>